Konstitutionsutskottets betänkande

1979/80:2

med anledning av justitieombudsmännens redovisning av sin verksamhet till 1979/80 års riksdag jämte motion

Det ankommer på konstitutionsutskottet att granska justitieombudsmännens verksamhet. Till utskottet har för detta ändamål hänvisats ombudsmännens ämbetsberättelse för tiden den 1 juli 1978 – den 30 juni 1979 (Redog. 1979/80:1). Med anledning av justitieombudsmännens redogörelse för sin verksamhet har väckts motionen 1979/80:89. Till utskottet har inkommit ett antal skrivelser angående ombudsmännens verksamhet.

Den nu avgivna ämbetsberättelsen inleds på sedvanligt sätt med en skrivelse till riksdagen, vari bl. a. lämnas vissa statistiska uppgifter angående verksamheten. Antalet inkomna klagoärenden under tiden den 1 juli 1978 – den 30 juni 1979 uppgick till drygt 3 000, vilket är något högre än under närmast tidigare redovisningsperiod. Sammanlagt avgjordes närmare 3 150 ärenden under den tid ämbetsberättelsen avser. Balanserade ärenden per den 30 juni 1979 uppgick till omkring 700. Åtal har anställts i ett fall och åtgärd för disciplinär bestraffning har vidtagits i två fall. Den möjlighet JO-instruktionen ger att överlämna klagomål till annan myndighet för prövning och avgörande har utnyttjats i 42 ärenden.

Ämbetsberättelsen innehåller redogörelser för ärenden av större allmänt intresse. Dessutom redovisas vilka remissyttranden m. m. som ombudsmännen avgett. Ett avsnitt av ämbetsberättelsen innehåller en redogörelse för inspektionsverksamheten.

Motionsyrkandet m. m.

I motionen 1979/80:89 av Lars Werner m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen lägger justitieombudsmännens ämbetsberättelse till handlingarna med gillande av de uttalanden som gjorts i avsnitten III och IV i motionen.

I motionen behandlas bl. a. några konkreta fall där vederbörande justitieombudsmans handläggning enligt motionärerna visar vissa brister. Beträffande det närmare innehållet i motionen hänvisas till den tryckta texten.

Även förra året förelåg en vpk-motion med anledning av justitieombudsmännens redovisning av sin verksamhet, vari anfördes anmärkningar mot JO:s handläggning av vissa konkreta ärenden. Utskottet hänvisade därvid bl. a. till vissa uttalanden i den utredning om JO-ämbetet som ligger till grund för ämbetets nuvarande organisation m. m. (KU 1975/76:22) om konstitutionsutskottets granskning av ombudsmännens verksamhet och frågan om besvär över ombudsmännens beslut. I sistnämnda hänseende anförde utredningen bl. a. att det var angeläget att klargöra att man inte kan besvära

sig över ombudsmännens beslut och att hänvändelse till KU inte kan av utskottet behandlas som besvärsärende. Utredningen betonade att ombudsmännens uttalanden inte är några bindande föreskrifter eller disciplinära sanktioner utan åsiktsyttringar, som skall tjäna myndigheterna till vägledning på grund av tyngden i den sakliga argumentationen (se SOU 1975:23 s. 138). Utskottet konstaterade att utredningens uttalanden på denna punkt lämnades utan erinran av riksdagen i samband med 1975 års JO-reform. Med hänvisning till dessa uttalanden avstyrkte utskottet bifall till motionen 1978/79:25 (vpk) såvitt gällde frågan om JO:s handläggning av de i motionen särskilt angivna ärendena. I enlighet med utskottets hemställan avslog riksdagen motionen.

Utskottet

Med hänvisning till sina uttalanden förra året avstyrker utskottet motionen. Den av utskottet företagna granskningen av justitieombudsmännens verksamhet har ej gett anledning till något särskilt uttalande från utskottets sida.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motionen 1979/80:89 lägger justitieombudsmännens ämbetsberättelse – redogörelse 1979/80:1 – till handlingarna med gillande av vad utskottet anfört.

Stockholm den 23 oktober 1979

På konstitutionsutskottets vägnar
BERTIL FISKESJÖ

Närvarande: Bertil Fiskesjö (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m)*, Torkel Lindahl (fp) Olle Svensson (s), Per Unckel (m), Yngve Nyquist (s), Sven-Erik Nordin (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Gunnar Björck i Värmdö (m), Kurt Ove Johansson (s), Daniel Tarschys (fp), Kerstin Nilsson (s), Bengt Kindbom (c) och Sture Thun (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

GOTAB 62811 Stockholm 1979